

AGRÁRMINISZTERIUM

KEHOP-4.3.0-15-2016-00001

A közösségi jelentőségű természeti értékek hosszú távú megőrzését és fejlesztését, valamint az EU Biológiai Stratégia 2020 célkitűzéseinek hazai megvalósítását megalapozó stratégiai vizsgálatok

TERMÉSZETI ÉS TÁJI ÉRTÉKEK TÁJI LÉPTÉKŰ MEGŐRZÉSÉNEK STRATÉGIAI MEGALAPOZÁSA

*...hogy élni tudjunk
a természet adta
lehetőségekkel*

TÁJKARAKTER MŰHELYTALÁLKOZÓ

2018. október 11.
AGRÁRMINISZTERIUM

tájkarakter

a természet arcai

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

A közösségi jelentőségű természeti értékek hosszú távú megőrzését és fejlesztését, valamint az EU Biológiai Sokféleség Stratégia 2020 célkitűzésének hazai szintű megvalósítását megalapozó stratégiai vizsgálatok (KEHOP-4.3.0-15-2016-00001)

Kedvezményezett: FÖLDMŰVELÉSÜGYI MINISZTERIUM

Partnerek:

- MTA Ökológiai Kutató Központ, (bővülés folyamatban)
- BFK Földmérési, Távérzékelési és Földhivatali Főosztály (~ FÖMI),
- Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság,
- Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság

Területi fókusz: Natura 2000 hálózat, természetes és természetközeli ökoszisztémák az ország teljes területe

Időtartam: 2016.okt.1. – 2020. dec.31.

Költségvetés: 1,07 milliárd Ft

Finanszírozás:

Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program (85%);
Versenyképes Közép-Magyarország Operatív Program (30%)
Az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával

sokszínű zöld

a természetem

4 FEJLESZTÉSI ELEM

A természetvédelem országos programja.

A biológiai sokféleség, természeti és táji értékeink megőrzését megalapozó stratégiai vizsgálatok:

natura

a természet értékei

A közösségi jelentőségű fajok és élőhelyek megőrzését szolgáló tudásbázis fejlesztése

**ökoszisztéma-
szolgáltatás**

a természet ajándékai

Nemzeti ökoszisztéma szolgáltatás-térképezés és -értékelés

tájkarakter

a természet arcai

Természeti és táji értékek táji léptékű megőrzésének stratégiai megalapozása

zöldinfrastruktúra

a természet hálózatai

A zöldinfrastruktúra megőrzését és fejlesztését megalapozó stratégiai keretek meghatározása

ÁLLAPOTFELMÉRÉS, HELYZETÉRTÉKELÉS

Pl. biotikai adatok, előfordulási és elterjedési térképek; országos ökoszisztéma-térkép és állapot-térképek; tájkarakter-területek állapotértékelésének országos adatbázisa; zöldinfrastruktúra-hálózat térkép

A MEGŐRZÉST SZOLGÁLÓ ESZKÖZRENDSZER FEJLESZTÉSE

Pl. mintavételi módszertanok; módszertan a hazai ökoszisztémák térképezéséhez és értékeléséhez; útmutató a tájkarakter-változások monitorozásához; országos zöldinfrastruktúra fejlesztési terv

BEVONÁS, RÉSZVÉTEL, SZEMLÉLETFORMÁLÁS

Pl. szakértői együttműködési platform; szakmapolitikai - interdiszciplináris részvételi mechanizmusok; helyi szintű részvételi tervezési módszertan; szemléletformálási akciók

EGYEZMÉNYEKBŐL, STRATÉGIÁKBŐL, IRÁNYELVEKBŐL EREDŐ FELADATOK TELJESÍTÉSE

Pl. EU élőhelyvédelmi és madárvédelmi irányelv, EU Biológiai Sokféleség Stratégia 2020; A Biológiai Sokféleség Megőrzésének Nemzeti Stratégiája (2014-2020); Európai Táj Egyezmény (2007 évi CXI tv.)

Az elmúlt évtizedek gazdasági és társadalmi változásainak következtében a **hazai tájak arculatának változása felgyorsult**. A változás a tervezési protokoll ellenére sok esetben nem környezettudatos, nem igazodik a tájak terhelhetőségéhez, karakteréhez.

A TÁJKARAKTER változását a természetvédelem hagyományos jogi eszközei nem tudják koordinálni, ezért olyan eszközrendszer kidolgozását tűztük ki célul, amely a táj természeti és antropogén elemeit, valamint a tájhasználatot, mint a táj dinamikus elemét integrálni képes.

Ki kell dolgozni az általánosan alkalmazott, ugyanakkor eddig módszertani alapokkal és adatbázissal nem rendelkező **tájjelleg-védelem, tájkarakter-védelem** szakmai megalapozását.

A **90-es években** kezdődött **tájkarakter értékelések minta országai Anglia és Skócia. Írország és a Skandináv államok** (Norvégia, Svédország) kicsit lemaradva követték az angol példát. Európa déli részén a mediterrán államok közül Spanyolország Katalán tartománya hozott létre mintaértékű tájilemező rendszert 2005-ben.

A fejlesztési elem célja, hogy megteremtse

- a hazai tájak változásának hosszú távú, országos léptékű nyomon követéséhez szükséges egységes módszertani kereteket, továbbá
- megalapozza a tájkarakter-alapú döntéshozatal, illetve
- a tájkarakter–védelem kulcságazatokban, hatósági/bírósági eljárásokban történő érvényesítését és gyakorlati alkalmazását.

A fejlesztési elem keretében megvalósítandó tevékenységek döntően

országos léptékűek,

ugyanakkor

a térségi léptékű, négy területet érintő mintaterületi tesztelés/modellezés is fontos ellenőrző és adatbázis-építő szerepet kap.

tájkarakter

a természet arcai

- I. Magyarország tájkarakter alapú rendszerezésének **módszertani megalapozása**
- II. Az **országos tájkarakter-egységek** indikatív lehatárolása és leírása
- III. **Helyi** szintű tájkarakter-egységek azonosítása, lehatárolása és védelmére, kezelésére és fejlesztése vonatkozó javaslatok kidolgozása mintaterületeken
- IV. A tájkarakter-rendszer **alkalmazási területeinek** meghatározása (mintaterületi alkalmazás tapasztalatainak visszacsatolása, döntéstámogatási javaslatok kidolgozása, tudáshiányok, fejlesztési igények összegzése)

tájkarakter

a természet arcai

A kutatás súlyponti elemei:

- Az országos **tájkarakter-egységek meghatározása** és leírása
- Az egyes tájkarakter-egységekhez kapcsolódó **minőségi célkitűzések** és kezelési, védelmi, fejlesztési irányelvek meghatározása
- A helyi tájkarakter-területek lehatárolásának és védelmi, kezelési és fejlesztési irányelveinek kidolgozása
- **Helyi szintű tájkarakter-egységek azonosítása**, lehatárolása, valamint védelmére, kezelésére és fejlesztésére vonatkozó javaslatok kidolgozása legalább **4 mintaterületen, részvételi tervezés alkalmazásával**
- A tájkarakter változásának monitorozását megalapozó indikátorok és módszerek kidolgozása
- A tájkarakter-rendszer **közigazgatási alkalmazási lehetőségeinek** meghatározása, bemutatása
- A kidolgozott rendszer fenntartási, fejlesztési paramétereinek, feladatainak meghatározása

- **Országos Tájkarakter Tudástár**

- **Módszertani útmutató** az országos tájkarakter-egységek lehatárolásához, leírásához, a tájkarakter vizsgálatához, értékeléséhez, minőségi célkitűzések és fejlesztési, kezelési irányelvek megállapításához

- Országos indikatív tájkarakter-egységek **térinformatikai és leíró adatbázisa** (kulcsjellemzők számbavétele, állapot-leírással és jellemzéssel, minőségi célkitűzések és kezelési, védelmi, fejlesztési irányelvek)

- **Tájkarakter-típus Határozó** (magyarországi tájkarakter-típusok adatstruktúrája, indikatív adatbázisa)

- **Módszertani útmutató a helyi tájkarakter-területek lehatárolásához**, leírásához, a minőségi célkitűzések, továbbá védelmi, kezelési és fejlesztési irányelveinek meghatározásához

- Útmutatók, ajánlások és tervezési segédletek a tájkarakter-rendszer tervezési és hatósági folyamatokba való integrálásához

III/1e. A tájkarakter alapú tájtipizálási rendszer felhasználói célcsoportjainak meghatározása, igényfelmérés, a gyakorlati alkalmazás főbb irányainak előzetes meghatározása

2017.04.30

III/2e. A tájkarakter alapú tájtipizálási rendszerek felhasználásával kapcsolatos hazai és nemzetközi tapasztalatok/jó gyakorlatok feldolgozása, adatigények meghatározása

2017.04.30

III/3e. TÁJKARAKTER Megvalósíthatósági tanulmány összeállítása

2017.04.30

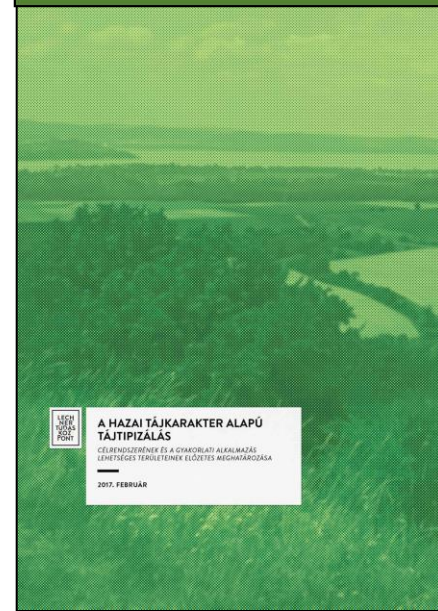
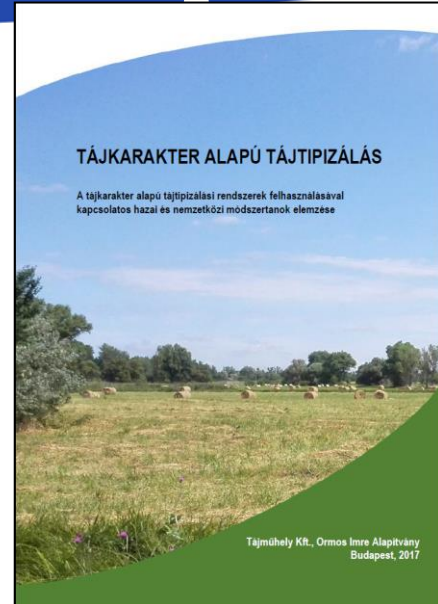

<http://www.termeszetvedelem.hu/kehop-430-15-2016-00001>

[A hazai tájkarakter alapú tájtipizálás célrendszerének és a gyakorlati alkalmazás lehetséges területeinek előzetes meghatározása](#)
(háttér tanulmány)

[A tájkarakter alapú tájtipizálási rendszerek felhasználásával kapcsolatos hazai és nemzetközi módszertanok elemzése](#)
(háttér tanulmány)

III/1m. A magyarországi tájak tájkarakter alapú rendszerezésének módszertani megalapozása	2019. 01.31.
III/2m. Az országos tájkarakter-egységek indikatív lehatárolása és leírása	2019.05.31.
III/3m. Helyi szintű tájkarakter-egységek azonosítása, lehatárolása, továbbá ezek védelmére, kezelésére és fejlesztésére vonatkozó módszertan és javaslatok kidolgozása	2019.10.31.
III/4m. A tájkarakter-rendszer lehetséges alkalmazási területeinek azonosítása	2020.04.30.
III/5m A TÁJKARAKTER fejlesztési elem eredményeinek szakmai kommunikációja	2020.12.30.
III/6m TÁJKARAKTER fejlesztési elem – szemléletformálást és ismeretterjesztést szolgáló kommunikációs akciók	2020.12.30.

A „Természeti és táji értékek táji léptékű megőrzésének stratégiai megalapozása” (TÁJKARAKTER) fejlesztési elem egyes tevékenységeit a kedvezményezett Agrárminisztérium vállalkozó bevonásával valósítja meg.

Pályázati felhívás megküldése a felkért szervezetek részére: 2018. április 5.

Nyertes pályázó: Lechner Nonprofit Kft. (konzorciumként)

Szerződéstervezet beküldése nyertes részéről: 2018. június 1.

Agrárminisztériummal szerződő vállalkozók:

Lechner Nonprofit Kft.,

Tájműhely Kft.

Ormos Imre Alapítvány

Szerződés tárgya:

az Európai Táj Egyezmény 6. Cikkének – különös tekintettel az Agrárminisztérium hatáskörét elsődlegesen érintő C és D pontok – végrehajtását megalapozó, valamint a tájvédelmi feladatok végrehajtását elősegítő tájtipizálási rendszer felépítéséhez szükséges

- módszertani kutatás, a
- metodika és
- adatbázis-rendszer

kidolgozása, fejlesztési és kezelési irányok meghatározása.

Munkacsoport létrehozása:

Tagok: Projektvezetés képviselője
AM szakterületi kollégák
konzorciumi tagok képviselői

tájkarakter

a természet arcai

A fejlesztési elem megteremti a hazai tájak **változásának hosszú távú, országos léptékű nyomon követéséhez szükséges egységes módszertani kereteket**, továbbá megalapozza a tájkarakter-alapú döntéshozatal, illetve a tájkarakter–védelem kulcságazatokban, hatósági/bírósági eljárásokban történő érvényesítését és gyakorlati alkalmazását.

A fejlesztési elem kapcsán megtörténik

- elkészül a tájkarakter-területek lehatárolásának és a tájkarakter-típusok azonosításának országosan egységes **módszertani megalapozása**,
- a tájkarakter-típusok és területek **minőségi célállapotának és kezelési, védelmi, fejlesztési irányainak meghatározása**,
- a beavatkozási területek azonosítása és **tájvédelmi célú javaslatok megfogalmazása**,
- a tájkarakter-védelem tervezési, hatósági folyamatokban történő érvényesítéséhez szükséges módszertani keretek megteremtése, valamint
- az állami természetvédelem tájvédelmi tevékenységének, illetve a tájkarakter-védelmi szempontok stratégiai és rendezési tervezésben (országos, kiemelt térségi, települési szint) történő hatékony érvényesítésének **komplex térinformatikai megalapozása**.

AGRÁRMINISZTERIUM

KEHOP-4.3.0-15-2016-00001

A közösségi jelentőségű természeti értékek hosszú távú megőrzését és fejlesztését, valamint az EU Biológiai Stratégia 2020 célkitűzéseinek hazai megvalósítását megalapozó stratégiai vizsgálatok

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

tájkarakter

a természet arcai

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

A fejlesztési elem keretében megvalósítandó tevékenységek döntően országos léptékűek, ugyanakkor a térségi léptékű, négy területet érintő mintaterületi tesztelés/modellelés is fontos ellenőrző és adatbázis-építő szerepet kap.

- A részvételi tervezés helyi szintű módszertana és gyakorlati eredményei a tájkarakter alapú tervezés, tájkarakter-védelem módszertanának mintaterületi alkalmazásában
- Útmutatók és ajánlások az eredmények államigazgatási alkalmazásához
- Általános és célzott, a célcsoport aktív részvételével is járó szemléletformálási akciók (kiadványok, rendezvények, vetélkedők stb.)

ILLESZKEDÉSE AZ EGYES SZAKPOLITIKAI STRATÉGIÁK CÉLKITŰZÉSEIHEZ

A természetvédelem országos programja.

A biológiai sokféleség megőrzésének nemzeti stratégiájában (2014-2020) a táji sokféleség és az ökológiai tájpotenciál megőrzése külön célkitűzésként jelenik meg.

A 27/2015. (VI. 17.) OGY határozattal elfogadott, **2015–2020 közötti időszakra szóló Nemzeti Környezetvédelmi Program Nemzeti Természetvédelmi Alaptervének** célrendszere kimondja a tájjelleg, tájkarakter megőrzését biztosító tájhasználat fenntartásának szükségességét.

A 1128/2017. (III. 20.) kormányhatározattal elfogadott **Nemzeti Tájstratégia 2017–2026** célrendszerében, feladatai és intézkedései között is szerepel.

A fentiekben felsorolt stratégiai célkitűzések teljesítése mellett a fejlesztési elem biztosítja a **Természet védelméről szóló 1996. évi LIII. tv. 6. § és 7. §** -okban megfogalmazott, a tájjelleg védelmére irányuló feladatok végrehajtásának részletes szakmai megalapozását.

1/2014. (I. 3.) OGY határozattal elfogadott **Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió** végrehajtása kapcsán felmerülő alábbi feladatok végrehajtásához is hozzájárul:

tájkarakter
a természet arcai

- A táji sokféleség kataszterszintű nyilvántartása
- A táji értékekre és a tájkarakterre alapozott térségfejlesztés
- Az egyedi tájértékek és a kedvező tájkarakter-elemek megőrzése

A TÁJKARAKTER fejlesztési elem

számos ponton **kapcsolódik a hazai tervezési és közigazgatási rendszerhez.**

A projektelem a táji sokféleség és az ökológiai tájpotenciál megőrzését, a tájkarakter alapú tipizálási rendszer módszertani megalapozását, a főbb tájkarakter-típusok meghatározását szolgálja,

fontos mérföldköve az Európa Tanács Európai Táj Egyezmény hazai végrehajtásának:

- tájak számbavétele (**tájleltár**); a tájak jellemző vonásainak, karakterének elemzése, a **tájváltozásokat előidéző hatások elemzése**; nyilvántartás a tájak változásáról; a számba vett tájak értékelése; **minőségi célkitűzések** meghatározása.

Elkészül a tájkarakter-típusok meghatározása, tájkarakter-területek lehatárolása, országos módszertan és adatbázis kialakítása, minőségi célkitűzés meghatározása részvételi tervezéssel, monitorozás.

tájkarakter

a természet arcai